

Խ Մ Բ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ՎԵՐԱԾՆՎԱԾ ՄԱՅՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՓԱՌԱՊԱՆՆԵՐ ՏՈՆԸ

ոյեմբերի 29-ին լրացավ Հայաստանում խորհրդային կարգերի հաստատման ֆառասնամյակը: Հայ ժողովուրդը ամենուրեք համազգային մեծ խանդավառությամբ, հանդիսավորությամբ և նորանոր նվաճումներով է դիմավորում իր Հայրենիքի ազատության և անկախության փառապանծ տոներ, Հայաստանում խորհրդային կարգերի հաստատման ֆառասնամյակը:

Վերածնված հայ ժողովուրդը, համազգային այս մեծ տոներն, ուրախ է և հպարտ երանությունք այն ժողովրդի, որ երկար դարերի սուրկությունից հետո, համառ պայքարով և հերոսությամբ, նվաճել է իր ազատությունը և արդարորեն ուրախանում ու հպարտանում է իր Հայրենիքով, իր նվաճումներով և իր պայծառ ապագայով:

1920 թվականի նոյեմբերի 29-ը հայ ժողովրդի պատմության մեջ և հայ կյանքում տեղի ունեցած նշանավոր պատմական իրադարձություն է, հայ ժողովրդի պատմության շրջադարձային հանգրվանը, երբ մահվան վիճի եզրին հասած, անօգնական ու հյուծված, դարերով տրորված հայ ժողովուրդը, վիրավոր սրտով և արյունաքամ, բայց ապրելու և հաղթանակելու արի և հերոսական վճռականությամբ, ռուսի կանգնեց ռուս մեծ և ազնիվ ժողովրդի եղբայրական օգնությամբ, միանգամ ընդմիջտ թոթափելու դարերի սուրկության փոշին, փշրելու դարավոր ազատագրության շրթան և արևի տակ իրեն համար նվաճելու ազատ ու խաղաղ ապրելու իրավունք:

Նոյեմբերի 29-ը հաղթանակի օր է հայ ժողովրդի համար, նրա մղած կյանքի ու մահվան մեծ պայքարում:

Նոյեմբերի 29-ը հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի փառավոր ու հերոսական

մի էջ է, ոսկի տառերով գրված հայ ժողովրդի պատմության մեջ և հայ ժողովրդի սրտում:

Նոյեմբերի 29-ը հայ ժողովրդի հասարակական-ֆաղափական մտքի հասունության, ֆաղափական զգոնության ու հեռատեսության, ազգային ինքնագիտակցության մեծ զարթոնքի օրն է, երբ նա սկիզբ դրեց իր պատմության մեջ նման շտեմնված ազգային, պետական, տնտեսական և մշակութային մի փառավոր դարաշրջանի:

Հենչել էր հայ ժողովրդի ազատության ու փրկության ժամը: Նոյեմբերի 29-ը ռուսի կանգնեցրեց հայ ժողովրդին, օր ու արև, կյանք ու հանապարհ տվեց նրան, երգ ու երազ նրա հոգուն, նրա պատմության և կյանքի համար ստեղծված մոռյալ ու ծանր օրերին: Մոխիրների ու ցավի տակից, հարյուր ռոգին հայ որբ ժողովրդի ու վերածնվեց: Արյունաքամ հայ հոգու և հայ հողի վրա ծագեց մի նոր, պայծառ առավառ: Նոյեմբերի ազատարար շնչի տակ միայն հայ ժողովուրդը տեսավ իր դարավոր երազների, բաղձանքների իրականացումը, իր Հայրենիքի ազատությունն ու փրկությունը, որի համար հերոսական սերունդներ պայքարեցին ու մեռան անհավասար մարտերում, զենի ձեռքին, Հայրենիքի սերն ու ազատության գաղափարը իրենց հոգում:

Նոյեմբերի 29-ը է՛լ ավելի համախմբեց հայ ժողովրդին իր Հայրենիքի և նրա ազատության գաղափարի շուրջը: Նա միաժամանակ կոնց ու կոնից հայ ժողովրդի ազգային միասնությունը:

40 տարին պատմական մի մեծ ժամանակաշրջան չէ, բայց պատմական են մեր Հայրենիքի և մեր ժողովրդի նվաճումները:

Անցնող 40 տարիների ընթացքում բառաջորդեն հրաշքի հավասար վիթխարի փոփո-

խորթուններ են կատարվել մեր մշակույթի, արվեստի, գիտության, գրականության, ժողովրդական կրթության և լուսավորության, առողջապահության, բնակարանային շինարարության, գյուղատնտեսության, արդյունաբերության և հայ ժողովրդի հոգևոր-բարոյական նոր կյանքի կերաման մեջ:

Այսօր Հայաստանը դարձել է հայ մշակույթի օջախ, ծածկվել է մշակութային հիմնարկների, ուսումնական, գիտահետազոտական հաստատությունների, լաբորատորիաների լայն ցանցով ու եղել համատարած գրագիտության, առաջավոր գիտության, գյուղատնտեսության և արդյունաբերության, արվեստի և գրականության բարգավաճ երկիր, լույսի՝ Հայրենիքի, հույսի՝ Հայրենիքի, նոր ու հզոր Հայաստան:

Այսօր Հայաստանում անցյալի ավերակների տեղ՝ բարձրանում են վարդազուն կանույցներ, լուսաշող ֆաղափներ, շեն ու պայծառ ավաններ, նորաբաց լայն ու պայծառ պողոտաներ, որոնց մեջ ապրում և ֆայլում է ապագային վստահ աչքերով նայող մի երջանիկ ու հավատավոր հայ նոր սերունդ: Եվ այս բոլորը՝ յուրաքանչյուր հայրենասեր հայ մարդու սիրտը լցնում է ազգային հպարտության ամենափառալուստ զգացմունքներով, որովհետև ե՞րբ չէր հայտնվում ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԴԱՐԱՎՈՐ ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԻ, ԵՎ ՀԱՍՏԱԿՈՒԹՅԱՆ, ՊԱՅՏԱՌ ՀՈՒՅՏԵՐԻ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՈՒ ՓՐԿԱՐԱՐ ՀԱՆԳՐՎԱՆԸ, ԽԱՂԱՂ ՈՒ ԱՊԱՀՈՎ ՄԻԱԿ ԵՎ ՎԱՀՆԱԳԻՍՏԸ, ԴԱՐԵՐՈՎ ՄԵՐ ԵՐԱԶԱՍՏ, ՓՆՏՈՒՍԵ ԵՎ Ի ՎԵՐՋՈ ԳՏԱՍ ԱՎԵՏՅԱՑ ԵՐԿԻՐԸ:

Քյուր երագներ են ծաղկում այսօր վերածնված հայ ժողովրդի հոգում: Անցնող յուրաքանչյուր տարի երջանկության, բարգա-

վանման նոր գարուններ է բերում մեր Երկիրն և մեր ժողովրդին:

Մայր Երկրի հայությունը իր ազգային վերածնության, պետականության, հիմքերն է ամրապնդում օրերի հետ ու շենացնում հայրենական տան սուրբ օջախը:

40 տարվա ընթացքում, ինչ ստեղծել է հայ ժողովուրդը, իրեն է պատկանում:

Այսօր պայծառ է վերածնված հայ ժողովրդի ներկան, է՛լ ավելի հուսալից ու վրստան՝ նրա ապագան:

Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցին, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը, Ամենայն Հայոց Հայրապետության գլխավորությամբ և հայ հավատացյալ ժողովուրդը երախտապարտ են Հայրենի կառավարության և սրբունակնդն աղոթում են համազգային այս մեծ տոնի առիթով՝ Հայրենիքի է՛լ ավելի բարգավաճման, մեր ժողովրդի բարօրության ու աշխարհի խաղաղության համար:

Թ՛ող օրհնվի հավետ, պանվի ու պանպանվի նախախնամության Աշով և հայ ժողովրդի բազուկներով՝ «արևելեան կողմն աշխարհիս, Հայրապետութիւն և Հանրապետութիւն Հայոց»:

Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցին, այս 40 տարիների ընթացքում, իր հոգևոր և հայրենասիրական պարտքը կատարել է և կկատարի վերածնված հայ ժողովրդի նկատմամբ՝ մեծ սիրով և սրբությամբ: Մայր Աթոռը միշտ հայ ժողովրդի հետ է՝ հայրենաշեն ու ժողովրդանվեր աշխատանքում:

Այսօր հայ ժողովուրդը, իր Հայրենի հողի վրա, վստեղ է իր գոյության և հավերժության անշեջ խառուկը և վառ հավատով նայում է ավելի պայծառ գալիքին:

Փա՛ռք վերածնված հայ ժողովրդին, ողջո՛ւյն մեր պանծալի, հերոսական Մայր Երկրի՝ Սովետական Հայաստանի փառասնամյակին:

